

Til møde om ligestilling med kirkeministeren

Af Lone Ree Milkær
Forkvinde

// Ja, jeg kan jo ikke sige til jer, at det ikke kan lade sig gøre". Det var det mest konkrete svar forkvinde Lone Ree Milkær og talsmand Ole Wolf fik ud af et møde med kirkeminister Bertel Haarder 5. oktober, men det er faktisk også helt godt!

På mødet fik vi lejlighed til at fremføre vores ønske om ligestilling af trossamfund og livssynssamfund, og herunder ønsket om at få juridisk vielsesbemyndigelse på linje med de anerkendte trossamfund.

Ovenstående svar fik vi i forbindelse med en henvisning til forholdene i Norge, Island og Skotland, hvor vores humanistiske søsterorganisationer har vielsesbemyndigelsen.

Vielsesbemyndigelse?

Men hvorfor vil vi egentlig have den - vielsesbemyndigelsen?

Faktisk ser vi helst, at den juridiske del af et ægteskab ude-

lukkende ligger hos det offentlige som for eksempel i Frankrig. Vi mener egentlig, at man skal fratage alle trossamfund vielsesbemyndigelsen. Men det ser ikke ud til, at

det kommer til at ske i den nærmeste fremtid i Danmark. Derfor vil vi gerne ligestilles med trossamfundene i den hensende og altså blive i stand til at foretage juridisk gyldige vielser.

Vi ser det som et vigtigt skridt på vejen til ligestilling af livssynssamfund med trossamfund.

Krav i dag

I dag skal man opfylde en række krav for at blive anerkendt som trossamfund. Humanistisk Samfund opfylder alle krav, på nær ét: "...opfattelsen, at mennesker er afhængige af en (eller flere) transcendent(e) magt(er)".

De andre krav siger blandt andet noget om, at man skal have et fælles værdigrundlag, en beskrivelse af de væsentligste ritualer og en organisatorisk struktur, der kan kontrolleres og godkendes af myndighederne.

Alt i alt opfylder Humanistisk Samfund 14 ud af 15 krav, som

Læs mere om:

HS satte religionsundervisning på dagsordenen.....	Side 2
Et omstridt fag.....	Side 3
Myter om folkekirken.....	Side 4
Arbejdsdag skal skitsere foreningens visioner.....	Side 5
Dokumentar sætter fokus på ateister i muslimske lande.....	Side 6
Nyt forsøg skal give plads til konfirmationsforberedelse i skoletiden.....	Side 7
Det sker.....	Side 8

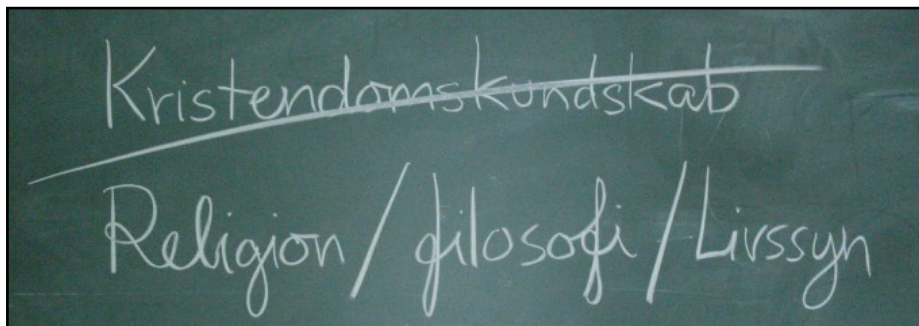
stilles til trossamfund. Det er måske derfor, at kirkeministeren ikke bare kan afvise vores forslag om ligestilling.

Hvordan?

Ligestilling kan ske ved at lave om i ægteskabslovgivningen, så der kommer til at stå at vielsesbemyndigelsen kan gives til tros- og livssynssamfund, og ikke udelukkende til trossamfund, som det står i dag. Alternativt er det så heldigt, at den forrige socialminister - Manu Sareen - nedsatte et udvalg, som skal se på forholdene netop for de trossamfund, som står uden for Folkekirken. Vores forslag er i den forbindelse, at man laver om i kommissoriet for dette udvalg, så det også ser på livssynssamfundenes forhold.

Bertel Haarder lyttede til vores forslag og vi venter i spænding på, hvad der videre kommer til at ske.

HS satte religionsundervisning på dagsordenen

Kristendommen har med faget kristendomskundskab fået en særlig plads i folkeskolen. I undervisningen fylder den evangelisk-lutherske kristendom allermest og eleverne skal først lære om "ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser" fra ottende klasse.

Den 15. september bragte Politiken en [artikel](#) og et [større debatindlæg](#) som drejede sig om Humanistisk Samfunds kritik af kristendomskundskab og vores forslag til et moderne religionsfag. I artiklen tog Politiken udgangspunkt i en [meningsmåling](#) som HS har fået foretaget hos analyseinstituttet YouGov.

Målingens klare budskab var, at danskerne har helt andre forestillinger om, hvordan eleverne skal undervises i religion i folkeskolen. 66 procent af danskerne synes, at eleverne skal lære andre religioner at kende end kristendommen langt tidligere end de gør i dag, fagets profil skal være bredere og det skal ikke fylde så meget som det gør nu.

Umulige krav til lærerne

Artiklen gav også et klart svar på en af de indvendinger, vi ofte hører – nemlig at mange lærere sørger for at undervise i andre religioner, også selv om de ikke er forpligtede til det. Så i praksis betyder de forkerte regler ikke noget. Alex Ahrendtsen, undervisningsordfører for Dansk Folkeparti, sagde til Politiken, at "hvis en lærer underviser i andre religioner end kristendom i de små klasser, bryder de loven".

Lærerne står altså overfor valget mellem at ignorere virkeligheden eller at tilpasse deres undervisning til virkeligheden og blive anklaget for lovbrud af Dansk Folkeparti. Det er ikke holdbart og et tydeligt bevis på, at reglerne skal ændres.

Mening for eleverne

En ændring af reglerne er nødvendig hvis undervisningen skal give mening for eleverne. På Hasle Skole i Aarhus V, har man de sidste 15 år inddraget andre religioner på de tidlige klassetrin.

"Det giver simpelthen ikke mening ikke at inddrage børnenes egen baggrund" fortæller skoleleder Ole Skov og forklarer, at der går mange elever med muslimsk baggrund på skolen. Selv i de små klasser sammenligner eleverne kristendom og islam.

Stor opmærksomhed

På Politikens facebook-side fik artiklen med Humanistisk Samfund over 3.000 likes, hvilket er ekstremt meget, og den blev debatteret heftigt i kommentarfeltet.

BT havde dagen efter en opfølgende historie, hvor de interviewede den socialdemokratiske børne- og undervisningsordfører, Annette Lind, og talsmand for Humanistisk Samfund, Thorkild Svendsen. Også på Folkeskolen.dk blev artiklen bemærket og affødte diskussion på deres debatsider.

Tsc

Tak!

Det kostede en del penge at få foretaget meningsmålingen om danskernes holdning til kristendomskundskab. Målingen var kun mulig takket være frivillige bidrag fra mange medlemmer. Derfor skal der lyde en stor tak for dem.

Et omstridt fag

Det er ikke første gang kristendomskundskab trækker overskrifter. Igennem årene har faget været udsat for megen debat og kritik.

Det skyldes ikke mindst de særlige forhold, der gælder for faget. Kristendomskundskab er det eneste fag som eleverne kan blive fritaget fra, såfremt forældrene ønsker det.

I den første danske skolelov fra 1814 var religion et af de allervigtigste fag i elevernes skolegang. Lige så vigtigt som skrivning, læsning og regning. Formålet var dengang at danne eleverne til "gode og retskafne Mennesker, i Overensstemmelse med den evangelisk-christelige Lære." Ikke-lutheranere fik dengang lov til at blive fritaget fra faget.

Indtil 1937 hed faget faktisk

'religion'. Det ændrede man imidlertid til 'kristendomsundervisning'. Man gav samtidig lutheranerne lov til også at blive fritaget fra undervisningen, hvis ikke de brød sig om den.

I 1975 blev navnet igen ændret, fra kristendomsundervisning til kristendomskundskab. Ændringen skulle markere, at faget ikke længere skulle være konfessionelt forkyndende. Det var stadig den luthersk-evangeliske kristendom som fyldte mest i faget, men eleverne skulle ikke længere dannes til at være gode og retskafne kristne mennesker.

Faget har dog ikke helt sluppet sine gamle rødder. Salmesang indgår eksempelvis stadig i undervisningen og det kan ses som værende opøvelse i religiøs praksis.

I de senere år været har der været en del debat om fritagelse fra undervisningen. Ålholm Skole i København bad i 1999 undervisningsministeriet om lov til at ændre fagets navn og indhold, fordi der var mange af deres elever med muslimsk baggrund, som blev fritaget fra undervisningen. Skolen fik et nej fra undervisningsministeriet, men i 2002 fik de til gengæld lov af Københavns Borgerrepræsentation til at undervise ud fra en alternativ læseplan. Her blev kristendom sidestillet med alle de øvrige religioner. Den alternative læseplan satte gang i ophedede debatter om faget og i 2005 måtte Københavns Borgerrepræsentation trække den alternative læseplan tilbage.

Tsc

Vi er flere end nogensinde før!

Ovenpå artiklerne i Politiken samt debatten i både sociale og traditionelle medier, er Humanistisk Samfund vokset. Vi er nu flere end vi nogensinde har været før. Siden vi satte dagsordenen om religionsundervisningen har vi fået 20 nye medlemmer. Dermed er vi oppe på 674 medlemmer (vi har tidligere bragt et endnu højere tal på vores Facebook side, men det var desværre en fejl). Velkommen til alle de nye.

Det er medlemmernes faste kontingent som gør Humanistisk Samfund i stand til at sæt-

te eksempelvis kristendoms-kundskab på dagsordenen. Her skal lyde et stort tak for deres fortsatte bidrag til foreningens arbejde.

Vi har imidlertid meget andet at byde ind med. Politisk set arbejder vi for en ligestilling mellem livssyns- og trossamfund, civilregistrering hos kommunerne og skovbegravelsespladser. Alt det er skridt mod en adskillelse af kirke og stat.

Samtidig bestræber vi os på, at gøre vores ceremonier mere almindeligt kendte, så folk ved, at der er et alternativ til Folkekirken.

Du kan hjælpe til med det arbejde. Fortæl om det vi laver. Der er masser af mennesker, som ikke kender os, men som garanteret kunne tænke sig at være med hvis de vidste at vi eksisterer. Kender du en, der kunne tænke sig en humanistisk ceremoni, eller som også synes stat og kirke skal adskilles? Så foreslå dem at blive medlem af Humanistisk Samfund.

Indmeldelse kan ske ved at trykke www.humanistisksamfund.dk/blivmedlem

Myter om Folkekirken

Debatten om statens støtte til Folkekirken er præget af en lang række myter. Her punkterer ph.d.-studerende Sidsel Kjems en række af myterne.

Af Sidsel
Kjems

Myte 1: Det kræver en grund- lovsændring

at afskaffe støtten til Folkekirken

En afskaffelse af statens støtte til Folkekirken kræver faktisk blot, at der ikke længere er et såkaldt 'folkeflertal' bag Folkekirken. Imidlertid er der ikke nogen rigtig definition af, hvad et folkeflertal er – om det er 50, 60, 70 eller 80 procent af befolkningen. I sidste ende er det op til Folketinget at bestemme, hvornår grænsen er nået. Og når et flertal i Folketinget har besluttet, at nu er der ikke længere et folkeflertal bag Folkekirken, kan de frit ophæve det evangelisk-lutherske trossamfunds særstatus.

Myte 2: Kirkeskatten er et medlemskontingent

Man betaler skat til det offentlige og medlemskontingent til de foreninger, man vælger at være medlem af. Kirkeskat til Folkekirken har elementer af begge dele.

Kirkeskatten har alle fordelene ved at blive betragtet og opkrævet som en skat: den bliver trukket direkte i din løn ligesom skat til stat og kommuner. Det betyder, at når du tjener flere penge, så tjener

Folkekirken også flere penge. Konsekvensen er, at som årene går, kommer medlemmerne til at betale langt mere, end hvis de skulle indbetale kontingentet via et girokort.

Andre skatteindtægter overvåges løbende og grundigt af Finansministeriet og Folketinget. Offentligt frås og højere skatter har været i fokus i mange år. Det gælder ikke for indtægterne fra kirkeskatten.

Det er en enorm fordel for den evangelisk-lutherske tro, at staten opkræver dens medlemskontingent i form af en skat, oven i købet uden de kontrolmekanismer, som normalt ledsager en skat. Det er faktisk en af de mest vidtrækkende måder at staten støtter Folkekirken.

Myte 3: Grundloven siger, at staten skal støtte Folkekirken økonomisk

Grundlovens paragraf 4 siger: "Den evangelisk-lutherske kirke er den danske Folkekirke og understøttes som sådan af staten". Da grundloven blev indført fik kirken ikke nævneværdig økonomisk støtte af staten. Kirkeskatten blev indført i 1920 og statens betaling til præsternes lønninger kom først for alvor i stand i 1958. Jurister fortolker paragraf 4 i grundloven sådan, at staten er forpligtet til at støtte Folkekirken "moralsk", eksempelvis ved

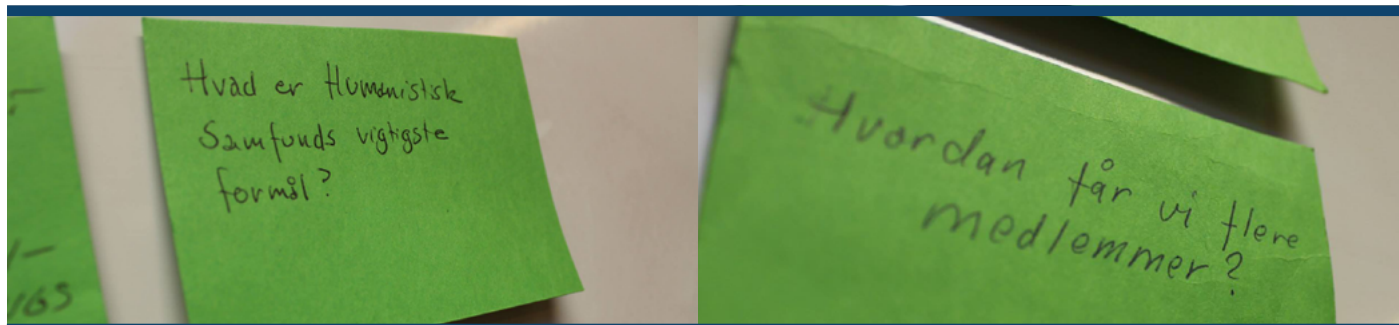
at lade helligdagslovgivningen følge kirkens højtider. Jurister er enige om, at det ifølge grundloven i sidste ende er op til folketinget selv at bestemme, hvor meget man vil give til Folkekirken.

Myte 4: Staten betaler til præsternes lønninger, fordi staten tog præsternes jord

Med jordreformen i 1919 ville politikerne give fattige adgang til jorden. Som et led af reformen blev en del præstegårdsjord eksproprieret. Det gik ordentligt for sig - ekspropriationskommisioner fastsatte uvildigt den pris, som staten skulle betale for jorden. Kapitalen for salget satte folkekirken til side. Kapitalafkastet skulle betale til præsternes lønninger.

Kapitalen tabte imidlertid i værdi på grund af inflation og samtidig ansatte Folkekirken flere præster i takt med, at befolkningen voksede. Præsterne sakkede bagud i løn i forhold til andre universitetsuddannede. I 1946 valgte regeringen, at præsterne skulle have mere ensartede vilkår, men det var først fra 1958, at staten begyndte at betale til præsternes lønninger på det niveau, vi kender i dag.

På vej mod et nyt arbejdsprogram

Det er på tide at se på de styrker Humanistisk Samfund har, de svagheder vi må arbejde med, mulighederne vi bør gribe og de trusler som vi står overfor. Til næste år udløber det gamle arbejdsprogram som blev vedtaget i 2011 og derfor skal vi allerede nu udarbejde det nye program.

Derfor er repræsentanter fra lokalforeningerne, arbejdsgrupperne, talsmændene og ceremonigrupperne inviteret til arbejdsdag den 24. oktober i Valby Kulturhus.

De kommende måneder er det så din tur til at komme med indspark til det kommende arbejdsprogram. Ude

i lokalforeningerne vil der i løbet af november være medlemsmøder, hvor alle kan komme med deres syn på, hvad Humanistisk Samfund skal foretage sig de kommende år. Du modtager en invitation på mail, så snart datoerne er fundet.

Arbejdsprogrammet 2011-2015

Det gamle arbejdsprogram er ved at rinde ud. Her er en oversigt over, hvordan det er gået med hovedpunkterne i det gamle arbejdsprogram.

Afholdelse af ceremonier:

Der er hele tiden bud efter vores ceremoniledere og celebranter. Især har vores konfirmationer vist sig at være populære. Til næste forår har vi op mod 100 konfirmander skrevet op.

Adskillelse af kirke og stat:

Vi engagerede os i arbejdet om Folkekirkens fremtidige styrelse. Det viste at staten ikke må glemme de mange mennesker udenfor Folkekirken. Vores største sejr har været i forhold til civilregistrering, hvor Københavns kommune arbejder på, at overføre civilregistreringen fra kirken til kommunen.

Vi vil ligestilles:

Trossamfund har en række fordele, som livssynssamfund ikke har. For eksempel kan trossamfund få vielsesret. I dette efterår har vi haft møder med kirkeministeren og andre kirkepolitikere og fremlagt vores ønsker om ligestilling.

Et humanistisk bidrag:

Vi vil gerne sætte humanisme på dagsordenen. Derfor afholder vores lokalforeninger hver måned spændende oplæg og hyggelige debataftrækker, hvor det er muligt at tale om de vigtige ting i livet.

En stor og velfungerende organisation:

Lige nu er vi 674 betalende medlemmer. Dermed har vi fået 339 nye medlemmer de sidste 4½ år! Det er en fordobling. Vi arbejder fortsat på at få flere medlemmer i foreningen.

En lokalt forankret organisation:

I vores lokalforeninger bliver der knoklet. Eksempelvis har både HS Bornholm, HS Aarhus og HS Aalborg markeret sig i forhold til at give rum til ikke-religiøs begravelse. Samtidig er kalenderen spækket med arrangementer i lokalforeningerne.

Dokumentar sætter fokus på ateister i muslimske lande

Boris van der Ham (nummer to fra højre) sammen med en ateistisk gruppe i Tyrkiet.

Filmen starter i en mørk gade i Glasgow. To mænd kommer gående. Den ene hedder Ramin, han er fra Iran og vil søge asyl i England. Manden ved siden af ham er Boris van der Ham, formanden for den hollandske organisation Humanistisch Verbond.

"Hvad sker der hvis, du tager tilbage til Iran?" spørger Boris.

"Jeg ville blive arresteret. Det de gør ved folk som mig, er at holde mig fængslet i et par måneder. Så retsforfølger de mig ved en domstol, der følger Sharia og så henretter de mig,"

svarer Ramin. Han er ateist og det er folk som ham i den muslimske verden som filmen "Among nonbelievers" sætter fokus på. I den en time lange dokumentar rejser Boris van der Ham rundt og taler med ateister som bor i muslimske lande eller er flygtet derfra.

Som seer får man et indblik i de forhold de lever under. Forhold som er forbundet med chikane, trusler og i nogle tilfælde endda døden.

Samtidig viser Boris van der Ham også, hvad han og Humanistisch Verbond arbejder for.

I en scene deler han rapporter ud til de arabiske ambassader, som viser hvilke forhold ikke-troende lever under i de pågældende lande. Alle holder døren lukket for ham, undtagen hos den irakiske ambassade, hvor han får lov at tale med ambassadøren.

Humanistisk Samfund har fået anbefalet filmen af Humanistisch Verbond. De foreslår, at vi viser den til vores medlemmer. Du kan finde filmen [her](#).

Tsc

Stort fremmøde til oplæg om konfirmation i Aarhus

Der var mødt 21 forældre og børn op til en introduktionsaften om konfirmationer i Aarhus onsdag den 7. oktober klokken 19. Mange af de kommende konfirmander havde allerede besluttet, at deres konfirmation skal være humanistisk. Annette Bøgh og Hannah Christiansen fortalte om hytteturten og selve konfirmationen.

Nyt forsøg skal give plads til konfirmationsforberedelse i skoletiden

Humanistisk Samfund har altid kæmpet for, at Folkekirken interesser ikke skal varetages af skolen. Men i Danmark skal kommuner og præster sammen finde plads til, at eleverne kan gå til konfirmationsforberedelse. Ved at tillade konfirmationsundervisning i skoletiden signalerer man, at det "normale" er at blive konfirmeret hos præsten og man skubber diskret børnene i retning af den evangelisk-lutherske kirke.

Det til trods har undervisningsminister Ellen Trane Nørby ment, at det var nødvendigt at give kirken en ekstra håndsæk med at finde tid til konfirmationsforberedelse i skoletiden. I september præsenterede hun et nyt ramme-forsøg, som skal gøre det muligt for skoler at sløjfe op til to timer af den understøttende undervisning, så eleverne kan gå til konfirmationsforberedelse i stedet.

Undervisningsministeriet skriver i en [pressemeldelse](#), at det nye forsøg skal klarlægge, "i hvilket omfang det har en gavnlig effekt på elevernes faglige og alsidige udvikling at give skolerne erfaringer med at placere konfirmationsforberedelsen i tiden til understøttende undervisning i løbet af skoledagen."

Forsøget skal altså klarlægge, om eleverne lærer mere i den understøttende undervisning ved at få mindre understøttende undervisning. Svaret på det spørgsmål giver ellers næsten sig selv. Baggrunden er da også en anden.

Siden den nye skolereform trådte i kraft, har præster, provster, biskopper og kommuner skrevet til ministeriet, at de ikke kunne få konfirmationsforberedelse og skoledagen til at gå op i en højere enhed.

Under den forrige regering modtog undervisningsminister Christine Antorini og kirkemi-

nister Marianne Jelved mange henvendelser om samme problematik. Antorini og Jelved sendte derfor et [brev](#) ud i maj som svar på bekymringerne.

I brevet påpegede de, at det står kommunerne frit for at udvide skoledagene i nogle perioder, så skoletiden kan bruges på konfirmationsforberedelse i stedet, så længe der samlet set er 1.400 undervisningstimer i skoleåret. Kommunerne kan endda vælge at tilføje ekstra skoledage, hvis de ønsker det. I brevets bilag henviste de til en række steder i landet, hvor det er lykkedes for kommunerne at skaffe tid til, at eleverne kan gå til præst.

Dermed skulle man tro, at problemet var løst. Men alligevel har Ellen Trane Nørby ment, at Folkekirken skal have en ekstra støtte til at skaffe plads til konfirmationsforberedelse.

Tsc

Oplæg om sorg i Østerbrohuset

Af Niels Dueholm

Humanistisk Samfund Hovedstaden afholdt den 28. september et åbent arrangement i Østerbrohuset over temaet "Sorg og hvad betyder det i vores verden." Det var psykolog og HS Hovedstadens næstformand Hanne Lars-

son, som holdte oplægget.

Der var over 30 deltagere, som for manges vedkommende var kommet, fordi de havde læst om arrangementet i Østerbrobladet. Der var en god blanding af medlemmer i HS og folk udefra.

Hannes oplæg tog udgangspunkt i, at sorgen er en måde

at forsones sig med virkeligheden på - at erkende hvordan verden reelt ser ud. Endvidere fortalte hun, at sorgen kan komme til udtryk på mange måder, som kan afhænge meget af det forhold, man har haft til det andet menneske.

Der var stor spørgelyst blandt de fremmødte.

Oktober 2015

Mandag d. 19/10	BORNHOLM	Foredragsaften Den bornholmske forfatter Elo Shiøtt fortæller om sin bog "Det store spørgsmål. Har Gud sagt noget - eller er Gud tavs?"	Folkebiblioteket, Rønne, kl. 19:00
Tirsdag d. 20/10	VIBORG	Filosofisk Café Hvad er humanisme? Dette aktuelle spørgsmål vil vi forsøge at finde svar på i vores filosofiske cafe.	Borgerhuset Stationen i Viborg, kl. 19:00
Onsdag d. 28/10	HOVEDSTADEN	Oplæg Fatima Sabir fra Roskilde Universitet fortæller om prioriteringer i det danske syghusvæsen.	Østerbrohuset, Århusgade 103, kl. 19:00
Torsdag d. 29/10	HOVEDSTADEN	Møde i debatgruppen Debatgruppen er et broget flok med medlemmer, der mødes hver 14. dag og drøfter forskellige anliggender ud fra en humanistisk synsvinkel.	Østerbrohuset, Århusgade 103, kl. 15:00

November 2015

Tirsdag d. 3/11	AARHUS	Oplæg om religioner i Aarhus To studerende i religionsvidenskab fra Aarhus Universitet fortæller om religioner i Aarhus, især islam.	Løves Bog- og Vincafé, Nørregade 32, kl. 19:00
Onsdag d. 4/11	AALBORG	Humanistisk Stambord Jens Christoffersen holder et oplæg om sekularisering og der vil være mulighed for en uformel snak om emnet.	Huset, Hasserisgade 103, kl. 15:30
Tirsdag d. 10/11	AALBORG	Filosofisk Café Til filosofisk café mødes man i mindre grupper og fører sokratisk dialog. Temaet denne gang er 'Humanisme'.	Huset, Hasserisgade 110, kl. 19:00
Fredag d. 13/11	HOVEDSTADEN	Sangften En sangften under private former hos medlemmerne Ole Morten og Jørgen Oldenburg. Tilmelding på jo@humanistisksamfund.dk .	Vester Voldgade 96, kl. 19:30
Mandag d. 23/11	HOVEDSTADEN	Foredrag Foredrag / oplæg til diskussion i Østerbrohuset om flygtninge.	Østerbrohuset, Århusgade 103, kl. 19:00

Se flere arrangementer ved at klikke [her](#).